

Naša Hrvatska

Autor Administrator

Bomba u lice vlasti - J. Popović

Kakvo društvo – takav kriminal - M. Ivković

Odraslo u zrcalu: M. Jajcinović

"... kako uspostaviti dobar sustav vrijednosti kad društvo vlada sustav obezvređivanja koji ohrabruje sklonosti zlima a obeshrabruje dobre namjere? Počnimo od najmoćnijeg medija, televizije. Ni na jednom nacionalnom televizijskom programu, a nije drukčije ni na lokalnima, nema doslovce niti jedne jedine emisije (osim kulinarskih) u kojima nisu posrijedi crni događaji u svijetu kad je riječ o vijestima, ubojstva i druge vrste kriminala u filmovima, pohlepa za novcem i slavom u zabavnim i sportskim emisijama, razvrat, besramno razotkrivanje vlastite intime i kretenska razina komunikacije u realityjima i "trenucima istine"... M. Ivković

Bomba u lice vlasti

Jasmina Popović, Većernji list, 24. 10. 2008.

Ubojstvo Ive Pukanića puno je dalekosežnija poruka od eliminiranja novinara. Kakvi god motivi bili u pozadini, bomba koja je ubila njega i Niku Franjicu ciljala je na puno više i politika to zna. Sada se boje, ne znaju to im je poznato u toj priči. Nisu li ono i u Srbiji najprije ubili izdavača i novinara Slavka Ćuruviju, a tek onda krenuli na vlast?

.....

Predugo su se zatvarale oči pred onim što su mafija i organizirani kriminal radili, rekao je premijer Sanader. Uopćavajući izjavu, kao što to političari u Hrvatskoj najčešće rade, nije, naravno, odgovorio na ključno pitanje.

Tko je zatvarao oči? Građani koji već godinama vape da se stane na kraj kriminalu, koji broje neriješena ubojstva

od Miodraga Krivokuć, Milana Levara, Ibrahima Dedića do Ivane Hodak i Ive Pukanića? Tko je dužan podnijeti svu odgovornost zbog pretvaranja Zagreba, kao i ostatka Hrvatske, u mjesto nesigurna života? Nevini ljudi poput nesretnog Dominija koji je stradao dok se mafija obrađunavala na Cvjetnom trgu, za što nitko nikada nije odgovarao?

Tko je svojim ignoriranjem ili kompromisima s podzemljem doveo do toga da se svi osjećaju nemoćnima i punim nepovjerenja prema državnim institucijama? Narod koji je gledao kako se za kojekakve marifetluke suspekti tipovi nagrađuju novcem, poduzećima, zemljom, odlikovanjima, naslovnim stranicama?

Tko je svojim nečinjenjem doveo do smrti Luke Ritza, do toga da su mnoge žene ostavljene da se same bore s ubojicama i nakon što su prijavile prijetnje, do toga da manijaci divljaju cestama u neregistriranim automobilima i rugaju se policiji?

Obični ljudi koji se danas boje za život svoje djece? Tko je omogućio da se društvena patologija pretvori u način življenja za koji se već desetljećima i pol ne traži riječ, pa sada nije panično nabranje nekakvih općih mjera zvučilo i uplje i neuvjerljivo? Stanovnici Vrbana kojima se podsmjehuju kada primaju prijeteća pisma jer traže krivce za zagađenu vodu i bit će smiješni sve dok netko ne bude pretučen?

Odgovor je toliko jednostavan koliko je i neugodan. Svaka je vlast u Hrvatskoj dala svoj doprinos tome. Sve su redom pristale na dvostruka mjerila u društvu, sve su – što zbog straha, što zbog vlastite komocije ili upletenosti – pustile da se mreža zgušnjava. One su učinile da se kriminalci ne boje ni vlasti ni policije. Svojim nečinjenjem otvorile su im prostor, pokazale su strah, digle su ruke od obrađuna da ne bi zadržale previše duboko i u svoje redove.

Pravile su se da ne postoje fotografije koje pokazuju da je devedesetih sam državni vrh uživao u društvu tada poštovanih suradnika i prijatelja koji su kasnije postali samo mrtvi mafijaši. Ignorirale su zahtjeve javnosti da se uđe u trag prljavom novcu, ismijavale Mesijasa koji je tražio da se ratno profiterstvo proglasi ratnim zločinom koji ne zastarijeva. Benevolentno su gledale kako se naočigled bogate i etabliraju ljudi koji ni po čemu nisu mogli pravdati svoje bogatstvo niti zaslužiti mjesto u društvu. Podržavale su pasivnost državnih institucija, nered u pravosuđu i policiju koja ne razgovara s obavještajnim službama i obratno.

Ni HDZ-ove vlade ni Račanova vlada nisu imale ni volje ni petlje udariti po korijenima, prvi zbog straha da na vidjelo ne izađu njihovi, drugi jer im se činilo da, ne budu li dirali mafiju, mafija neće dirati njih. I jedni i drugi bili su uvjereni da je moguće ostvariti miroljubivu koegzistenciju s mafijom; ima, da se organizirani kriminal namirio, pa će se povući, narod se pomiriti s prijevaram, a oni uskočiti u zagrljaj Europe.

Onog trena kada su pristali na taj sporazum s vragom, potpisali su svoju kapitulaciju, a mafija drži daljinski i odlučuje kada će ih dovesti pred svršen i dati im do znanja da može sve i svakoga kad god joj se prohtije. Ubojstvo Ive Pukanića puno je dalekosežnija poruka od eliminiranja novinara. Kakvi god motivi bili u pozadini, bomba koja je ubila njega i Niku Franjića ciljala je na puno više i politika to zna. Sada se boje, ne što im je poznato u toj priči. Nisu li ono i u Srbiji najprije ubili izdavača i novinara Slavka Ćuruviju, a tek onda krenuli na vlast?

.....

Kakvo društvo – takav kriminal

Milan Ivković, Večernji list, 24. 10. 2004.

Kampanja našega lista protiv nasilja u metropoli vremenski se podudarila s uhaćenjem skupine mladih osumnjičenih za napad na Luku Ritza. Mediji su iznova objavili obilje fotografija toga nedužnog dječaka s čijeg lica isijava želja za životom, ljubavlju i radošću. Ništa drugo kao izraz toga lica ne može biti tako rječit i snažan prosvjed protiv nasilja. Hoće li se vršnjaci koji su ga napali i usmrtili ikada znati upitati koliko su cijenili njegov a onda i svoj život?

Jer, to je pitanje najvažnije. Ako su ga bili spremni do smrti pretući zbog nekoliko kuna, oni se kreću u obiteljskom i društvenom okružju koje je ljudski život ponizilo do ničavnosti. Neko "opravdanje" mogu imati smrtonosni obračuni u podzemlju u kojem se od kriminala živi, u kojem je rizik pogibije cijena življenja. Ali ubojstvo anđeoskog dječaka zbog sitniša pokazuje kako je ljudski život pojmljen kao sitniš u odgoju i u posvemašnjem rasulu svih vrijednosti.

Štano je – to su se bjesomučno prebijanje i smrt uselili u dob koja još jedva zna – to je život. Jer, u ubojstvu Luke Ritza nije bilo drame, nije bilo ljubomore, duga, očajja ni bilo čega drugoga – to život čini konfliktnim pa se iz konflikta "izlazi" nasiljem. Bila je to samo agresivnost čopora, razularenost koja ne zna – to je ljudsko biće, obitelj, otac, majka, brat, sestra, prijatelj, Bog, poštovanje drugoga i život s bližnjima. Jesmo li sigurni da toj razularenosti na kraj mogu stati samo policija, tužitelji i sudovi? Možemo prosvjedovati, možemo tražiti mnogo veću djelotvornost i policije i tužiteljstva i sudova, možemo zahtijevati veću sigurnost u Zagrebu i drugdje, no ništa tako dobro ne čuva društvo i pojedince kao dobar sustav vrijednosti.

Ali kako uspostaviti dobar sustav vrijednosti kad društvo vlada sustav obezvjeđivanja koji ohrabruje sklonosti zlima a obeshrabruje dobre namjere? Počnimo od najmoćnijeg medija, televizije. Ni na jednom nacionalnom televizijskom programu, a nije drukčije ni na lokalnima, nema doslovce niti jedne jedine emisije (osim kulinarskih) u kojima nisu posrijedi crni događaji u svijetu kad je riječ o vijestima, ubojstva i druge vrste kriminala u filmovima, pohlepa za novcem i slavom u zabavnim i sportskim emisijama, razvrat, besramno razotkrivanje vlastite intime i kretenska razina komunikacije u realityjima i "trenucima istine"...

Zatim, pokušajte se sjetiti ima li u visokoj hrvatskoj politici ijedne osobe koja bi mogla biti uzor ili kriterij, ijedne osobe kojoj motiv nisu bili osobni interes, vlastohleplje, grabežljivost i povlastice? Netom protekla rasprava o povjerenju Vladi kao da je bila rasprava dviju kriminalnih skupina koje naprežu pamćenje ne bi li se sjetili – to višestruko prljavština svojih protivnika. Prljavština nikad rasvijetljenih i kažnjenih! Kakav uzor i kriterij djeci mogu biti roditelji ili nastavnici, većinom siromašni, u sredini u kojoj tako agresivno vladaju bogovi novca, luksuza, bećutnog stjecanja i zagonetnog bogaćenja kojemu se ne zna podrijetlo i za koje se ne očekuju sankcije?

Može li u takvom društvu policija, tužitelji i sudstvo biti djelotvorniji a sigurnost građana veća? Možda mogu, ali ljude ništa ne može učiniti tako sigurnim kao osjećaj da žive u pozitivnom društvenom okružju te da institucije postoje radi neke građanske svrhe a ne kao servisi političke moći, interesnih skupina i mafije ili kao industrija korupcije. To sigurno ne bi Hrvatsku oslobodilo kriminala ali bi je oslobodilo jezovitog osjećaja nemoći pred ubojicama i lopovima, jezovitog osjećaja da su nedužni građani bez zaštite, da im život ovisi o slučajnostima u divljanju onih kojima taj život ništa ne znači baš kao ni sitniš do kojeg je ponižen.

Odras u zrcalu

Milan Jajèinovia, Veèernji list, 24. 10. 2004.

Ubojstvo Ive Pukaniæa nije obièno ubojstvo, kakvih je inaèe sve više. Ubiti novinara uvijek je i više od obiènog ubojstva.

Smrt vlasnika Nacionala nije samo zloèin, nego i demonstracija moæi nalogodavaca njegova ubojstva. Ovo je ubojstvo i njihova svojevrsna javna poruka. Jer Pukaniæ nije bio obièni novinar, što zbog svoga imovinskog statusa, što zbog stila i naèina ponašanja, mošda još i najviše zbog svojih društvenih i politièkih veza.

Ivo Pukaniæ je „bio na ti“ valjda s veæinom poznatih i utjecajnih osoba u ovoj zemlji. Njegove su veze sezale do najviših sfera vlasti i moæi u Hrvatskoj. Pukaniæeva bi smrt stoga mogla bit èitana i kao – što kao otvorena, što kao šifrirana – poruka i utjecajnim pojedincima i institucijama. Pa i najvišima. Vjerojatno se raèunalo i na odjek koji æe izazvati ubojstvo nekoga toliko poznatoga i s toliko visokih veza kao što je Pukaniæ. Taj je efekt poluèen – psihoza je proširena.

I u inaèe frustrirano društvo, suoèenom sa življenjem „u minusu“, uneseno je i dodatno strahovanje, bojazan za osobnu sigurnost. Na ulicama se poèelo ginuti kao u ratu. Źrtvom moše postati svatko. U napadu na Pukaniæa moglo se i to dogoditi, mogli su stradati i sluèajni prolaznici. Nasilje i terorizam nisu tek nešto što se dogaša samo drugom, jedino nekome poznatom i utjecajnom.

Ivo Pukaniæ bio je i poznat i utjecajan. Postao je paradigmom ostvarenja tzv. amerièkog sna na hrvatski naèin. Bio je pripadnik hrvatske društvene elite nastale u posljednjih petnaestak godina. S vremenom je osobno ime i prezime pretvorio u opæepoznato “Puki”. Utoliko i njegovo ubojstvo nije tek jedno od mnogih koja su se dogodila na zagrebaèkim ulicama.

Koji god bili motivi naruèitelja Pukaniæeva ubojstva, oni su ostali u pozadini èušjenja, zaprepaštenja i straha koje je ubojstvo prouzroèilo. Mošda je širenje straha i bilo jednim od ciljeva koje se kanilo poluèiti Pukaniæevom likvidacijom. Ako se nekoæ i èinilo da je svojedobno pucanje na nj njegova inscenacija, koju se banaliziralo parafrazom „Ivo, pazi metak!“, nakon ovoga što se dogodilo, tragièno je jasno da se nije radilo o blefu. Izgleda da je to kasno shvatila i policija.

Poslije ubojstva Anšle Bešliæ, Kristine Šušnjare i Luke Ritza, te ubojstava Ivane Hodak i Ive Pukaniæa, Hrvatska psihološki više nije ista zemlja. Bojazan, nesigurnost, zebnja i strah postali su dijelom naše svakodnevice. Utoliko je i ubojstvo Ive Pukaniæa i šefa njegova marketinga, Nikole Franjiæa, po tragiènosti slièno drugima, no po svojim društvenim i politièkim posljedicama dalekosešnije i prelomnije od drugih. Poslije ubojstva u Vlaškov, Hrvatska se sa samom sobom suoèila na dosad najrušniji naèin. Za nadati se je – da se u zrcalu prepoznala.